

DEPLASAREA CENTRULUI DEICTIC ÎN TEXTE CU FOCALIZARE VARIABILĂ***Oxana CREANGA****Universitatea de Stat din Moldova*

În acest studiu am urmărit scopul de a îmbina rezultatele din domeniul naratologiei asupra focalizării și a punctului de vedere cu cele din lingvistica cognitivă dedicate deplasării deictice pentru a dezvolta un model de analiză a perspectivei narative ce ar facilita înțelegerea și interpretarea textului. Centrul deictic, un construct lingvistic de desemnare a perspectivei narative, axat pe trei dimensiuni structurale de bază – categoria persoanei, a spațialității și a temporalității – este analizat în cadrul focalizării variabile. Întrucât actualizarea acestui tip de perspectivă presupune existența mai multor focalizatori/centre deictice la nivelul acțiunii, se urmărește repertorierea mijloacelor lingvistice de semnalizare a deplasărilor deictice și identificarea relațiilor dintre multiplele centre deictice care se produc drept rezultat al acestor deplasări.

Cuvinte-cheie: *centru deictic, nivel intradiegetic, deplasarea centrului deictic, perspectivă narativă, focalizare variabilă, coordonatele centrului deictic, aspecte ale focalizării.*

DEICTIC SHIFT IN TEXTS WITH VARIABLE FOCALIZATION

The present article combines the results of narratological and cognitive studies on focalization, viewpoint and on deictic shift in order to develop a model of narrative perspective analysis that would contribute to text understanding and interpretation. The deictic centre, a linguistic construct applied to the analysis of narrative perspective, based on three major elements of text composition – perceptual-cognitive dimension, spatial dimension, and temporal dimension – is analyzed within variable focalization. Since the actualization of this type of perspective is based on more focalizers/deictic centers at the level of action, the study aims at identifying the linguistic markers signaling the deictic shift and the types of relations that exist among multiple deictic centers as a result of these shifts.

Keywords: *deictic centre, intradiegetic level, deictic centre shift, narrative perspective, variable focalization, deictic centre coordinates, focalization facets.*

*Prezentat la 22.09.2014**Publicat: octombrie 2014*